U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **T. T. T.,** zastoupen JUDr. Janem Juračkou, advokátem, se sídlem Tovární 881/7, Znojmo, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2011, č. j. 56 Az 3/2011 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 29. 4. 2011, č. j. 56 Az 3/2011 - 31, zamítl žalobu podanou žalobcem T. T. T. (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 1. 11. 2010, č. j. OAM-363/ZA-06-ZA14-2010, kterým byla zamítnuta stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud ve shodě s žalovaným správním orgánem dovodil, že stěžovatel v průběhu řízení tvrdil pouze ekonomické důvody, pro které opustil Vietnamskou socialistickou republiku, jež nejsou relevantní k udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné

zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel v kasační stížnosti, kterou opírá o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., především namítl, že správní orgán při svém rozhodování nedostatečně zvážil okolnosti uvedené v ustanovení § 14a zákona o azylu. V případě návratu do Vietnamu by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy jak ze strany spoluobčanů, případně i ze strany vietnamských státních orgánů. Situace ve Vietnamu není totiž ekonomicky a politicky stabilizována a právě z tohoto důvodů mu hrozí nebezpečí šikany státními orgány. Ani krajský soud při své přezkumné činnosti neakceptoval uvedené skutečnosti svědčící o hrozbě těžké újmy, ale i o ohrožení života. Tyto skutečnosti uplatňoval již ve správním řízení a je pouze otázkou, jaké formulace se objevily v zápise o jednáních. Již tehdy upozorňoval na to, že má strach vrátit se do země původu, kde mu hrozí újma a pronásledování. S poukazem na uvedené skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, vycházeje ze své konstantní azylové judikatury, konstatuje, že azylové řízení a udělení mezinárodní ochrany není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím; důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce.

V nyní projednávané věci stěžovatel žádné azylově relevantní důvody neuvedl. Ve Vietnamu nebyl členem žádné politické strany. Za dobu pobytu ve vlasti neměl žádné potíže se státními orgány. Svou vlast opustil 28. 10. 2007, protože neměl práci a rodiče od něj a od sester odešli kvůli dluhům. Od příbuzných si vypůjčil asi 15 000 amerických dolarů, kteří zastavili i svůj dům. Do České republiky odjel za vidinou lepšího života, neboť zde chce podnikat. V případě návratu do vlasti se obává, že by jeho příbuzní přišli o dům a banka by na ně mohla podat žalobu. Jeho největším přáním je vydělávat peníze v České republice a splatit dluhy, aby žádný z příbuzných neměl problémy.

Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. V tomto smyslu lze odkázat na rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, který byl uveřejněn pod č. 181/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v němž je konstatováno, že: „Správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti ve lhůtě 30 dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán negativní rozhodnutí dle § 12 citovaného zákona; to však neznamená, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“ Uvedl-li proto stěžovatel v projednávané věci pouze důvody azylově nerelevantní, pro které odešel ze země původu, a žádné důvody azylově relevantní (§ 12 zákona o azylu), nerozhodoval správní orgán o tom, že se azyl podle § 12 zákona o azylu neuděluje, ale za podmínek § 16 téhož zákona žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou. Ekonomické důvody, pro které stěžovatel opustil zemi původu, nejsou azylově relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. V tomto směru lze především poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, dostupný na www.nssoud.cz, který mimo jiné vyslovil právní názor, že: „V žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) ... nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval“. Obdobně Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, dostupný na www.nssoud.cz, že: „Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu (...) ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona)“. Konečně lze poukázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2003, č. j. 7 Azs 32/2003 - 60, dostupný na www.nssoud.cz, ve kterém byl vysloven závěr, že: „Byla-li žádost žadatele o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná (§ 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) proto, že byly tvrzeny toliko důvody ekonomické, je nepřípustná žalobní námitka o tom, že žadatel je utlačován a omezován státními institucemi v zemi původu.“ V rámci správního řízení o udělení mezinárodní ochrany tedy nevyšlo najevo, že by se stěžovatel ve státě původu měl důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (nebyl členem žádné politické strany, nikdy nebyl trestně stíhán, se státními orgány neměl žádné problémy). Stěžovatel jako důvody pro udělení azylu uváděl pouze ekonomické potíže (nemožnost nalézt zaměstnání, dluhy a těžké životní podmínky), které podle výše uvedené judikatury nelze bez dalšího podřadit pod azylově relevantní důvody ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Zákonné podmínky pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 zákona o azylu proto byly splněny.

Jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany nemůže obstát ani tvrzení stěžovatele obsažené v kasační stížnosti, že v případě návratu do Vietnamu by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy jak ze strany spoluobčanů, případně i ze strany vietnamských státních orgánů, neboť situace v zemi původu není ekonomicky a politicky stabilizována a z tohoto důvodů mu proto hrozí nebezpečí šikany státními orgány. Tyto skutečnosti uplatňoval již ve správním řízení a je pouze otázkou, jaké formulace se objevily v zápise o jednáních, v nichž upozorňoval na to, že má strach vrátit se do země původu, kde mu hrozí újma a pronásledování.

Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném v rozhodné době, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud se již vyjádřil v rozsudku ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, který je dostupný na www.nssoud.cz, k zákonným podmínkám ustanovení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném v rozhodné době. V tomto rozhodnutí vyslovil, že: „Obavy stěžovatele, že v případě návratu do vlasti bude nezaměstnaný, že bude pronásledovaný pro své (doposud neprojevené) politické přesvědčení, nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v § 14a zákona o azylu“.

Obavy z problémů ohledně nesplaceného dluhu rovněž nelze pod zmíněné ustanovení podřadit. Jelikož stěžovatel nikdy neměl ve vlasti problémy se státními orgány, není ani předpoklad, že by se tak stalo po jeho návratu. Ostatně Vietnamci vracející se ze zahraničí, kde pobývali nelegálně nebo žádali o azyl, nejsou za podání žádosti o azyl nebo nelegální pobyt postihováni (Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 21. 4. 2008, č. j. 103424 - 13/2008 - LPTP). Na území Vietnamské socialistické republiky pak neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by bylo možno posuzovat ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Případné vycestování stěžovatele po posouzení informací o zemi původu nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky.

Nemůže obstát ani tvrzení stěžovatele, že namítané skutečnosti uplatňoval již ve správním řízení a je pouze otázkou, jaké formulace se objevily v zápise o jednáních, v nichž upozorňoval na to, že má strach vrátit se do země původu, kde mu hrozí újma a pronásledování. Je tomu tak proto, že stěžovatel byl v průběhu správního řízení řádně

poučen o tom, že musí uvádět pravdivě všechny důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany a námitku údajně nesprávné protokolace neuplatnil ani v žalobě.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval bezchybně ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou, a proto ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2011

JUDr. Eliška Cihlářová.
předsedkyně senátu